

Miljödepartementet

Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM

Uppdrag att ta fram ett förslag till en strategi för miljö kvalitetsmålet Storlagen fjällmiljö

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Naturvårdsverket att ta fram ett förslag till en strategi med etappmål, styrmedel och åtgärder som ska bidra till att miljö kvalitetsmålet *Storlagen fjällmiljö* nås.

Uppdraget ska utföras efter samråd med Miljömålsberedningen, Statens jordbruksverk, Skogsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet, Statens fastighetsverk, Tillväxtverket, Sametinget, Statens energimyndighet, Sveriges geologiska undersökning, Rikspolisstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Samverkansorganet i Dalarnas län, Samverkansorganet i Jämtlands län, Samverkansorganet i Västerbottens län, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) samt övriga berörda organisationer och aktörer. I de delar rennäringen berörs ska Naturvårdsverket särskilt samråda med Sametinget.

Naturvårdsverket ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 9 juni 2014.

Bakgrund

Riksdagen beslutade under våren 2010 om en ny målstruktur för miljöarbetet vilket innebär att miljöarbetet ska vara strukturerat med ett generationsmål samt med miljö kvalitetsmål och etappmål (prop. 2009/10:155, bet. 2009/10 MJU25, rskr. 2009/10:377). Ett viktigt syfte med den genomförda förändringen av miljömålssystemet är att få ett tydligare fokus på åtgärdsarbete för att åstadkomma den samhällsomställning som krävs för att nå generationsmålet och

miljökvalitetsmålen. Avsikten är att i ökad utsträckning identifiera övergripande frågor och de mest effektiva åtgärder som kan bidra till att nå flera miljökvalitetsmål. Generationsmålet anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske för att nå miljökvalitetsmålen. Det ska som ett inriktningsmål för miljöpolitiken ge vägledning om de värden som ska skyddas och den samhällsomställning som krävs för att den önskade miljökvaliteten ska kunna nås. För att få ett effektivare miljöarbete ska breda, tvärssektoriella strategier som utgår från aktuella politiska prioriteringar tas fram.

De tidigare delmålen inom miljömålssystemet har upphört att gälla i och med regeringens beslut den 26 april 2012 om en första uppsättning etappmål (Ds 2012:23). Ytterligare etappmål kommer att tas fram inom prioriterade områden, som om möjligt ska vara målövergripande och inriktade på den samhällsförändring som behövs för att nå miljökvalitetsmålen.

Genom att koppla etappmål, styrmedel och åtgärder till strategierna blir miljöarbetet mer operativt och verkningfullt.

I juli 2010 tillsatte regeringen en parlamentarisk beredning, Miljömålsberedningen (M2010:04), med uppgift att på uppdrag av regeringen föreslå hur miljökvalitetsmålen ska nås genom politiskt förankrade förslag till strategier med etappmål, styrmedel och åtgärder. Beredningen har överlämnat flera delbetänkanden till regeringen. I två delbetänkanden, *Handlingsplan för att utveckla strategier i miljömålssystemet* (SOU 2010:101) och *Etappmål i miljömålssystemet* (SOU 2011:34), föreslår Miljömålsberedningen att regeringen ger ansvariga myndigheter i uppdrag att utveckla strategier och föreslå etappmål för bland annat miljökvalitetsmålet *Storslagen fjällmiljö*.

Naturvårdsverket har i sin rapport *Steg på vägen – Fördjupad utvärdering av miljömålen 2012* (Rapport 6500) beskrivit och bedömt möjligheten att nå miljökvalitetsmålet *Storslagen fjällmiljö*. I rapporten bedömer Naturvårdsverket att det inte är möjligt att nå miljökvalitetsmålet till 2020 med de styrmedel som redan är beslutade eller planerade. Klimatförändringarna anges generellt som det största hotet mot fjällens känsliga miljöer och arter men sammantaget föreligger en brist på bra underlag för att bedöma miljökvalitetsmålet i sin helhet. Kunskapsbristen är stor om vad fjällen och dess ekosystem och kulturmiljöer tål av påverkan av olika verksamheter. Naturvårdsverket konstaterar till exempel att en ökad turism och en ökad exploatering innebär nya förutsättningar för arbetet med fjällmiljön liksom att insatser behövs för att förebygga störningar och skador från snöskotrar och terrängkörning.

Uppdraget

Naturvårdsverket ska ta fram ett förslag till en strategi med etappmål, styrmedel och åtgärder som ska bidra till att miljö kvalitetsmålet *Storlagen fjällmiljö* nås, samt göra en tillhörande konsekvensanalys och en analys av förslagens kostnadseffektivitet.

Naturvårdsverket bör i sitt uppdrag särskilt ta hänsyn till de utpekade prioriterade frågorna i propositionen *Svenska miljömål – för ett effektivare miljöarbete* (prop. 2009/10:155, s. 207 f) samt de bedömningar och analyser som framkommer i Naturvårdsverkets rapport *Steg på vägen – Fördjupad utvärdering av miljömålen 2012* (Rapport 6500). Naturvårdsverket bör även ta hänsyn till Miljömålsberedningens delbetänkande inom strategin för en långsiktigt hållbar markanvändning som förväntas redovisas till regeringen i juni 2013.

Avvägningar kan behöva göras såväl mellan olika miljö kvalitetsmål som mellan miljö kvalitetsmål och andra samhällsmål. Uppdraget ska därför genomföras efter samråd med de myndigheter och andra aktörer som anges under rubriken Regeringens beslut.

Naturvårdsverket bör i uppdraget även ta hänsyn till vad som framkommer i Naturvårdsverkets och Sametingets redovisning av regeringsuppdraget Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen (L2012/1579/JFS).

Naturvårdsverket kan inom ramen för uppdraget peka ut områden där behov av författningsändringar föreligger.

Generella utgångspunkter för uppdraget

Strategin och etappmålen ska i möjligaste mån följa de generella utgångspunkter som beskrivs i Miljömålsberedningens direktiv dir. 2010:74 och dir. 2011:50.

Strategin ska:

- ta hänsyn till andra relevanta miljö kvalitetsmål samt hantera tvärspektoriella frågor, målkonflikter och synergier,
- inkludera en problem- och aktörsanalys där det framgår hur, varför och genom vilka aktörer och sektorer miljöproblemen uppstår eller har uppstått,
- ge förslag till hur problemen kan åtgärdas kostnadseffektivt och så nära källan till problemet som möjligt,
- innehålla en tydlig ansvars- och rollfördelning för de insatser och åtgärder som föreslås,

- där det är relevant, behandla frågor om hållbar konsumtion, biologisk mångfald, ekosystemtjänster och det internationella perspektivet, samt
- innehålla etappmål som ska vara konkreta, tydliga och mätbara.

I förslagen till respektive etappmål ska Naturvårdsverket:

- ange, om möjligt, vilka andra miljökvalitetsmål eller delar av generationsmålet som etappmålet bidrar till,
- ge förslag på styrmedel och åtgärder som kan krävas för att etappmålet ska nås med tillhörande konsekvensanalys samt analys av förslagens kostnadseffektivitet,
- ange om det finns skäl för riksdagen att besluta om etappmålet,
- ange om och på vilka grunder det finns behov av regional anpassning av etappmålet,
- ange om etappmålet är relevant för internationella överenskommelser eller ingår i initiativ inom EU,
- ange vilken miljöinformation eller annan information (statistik) som kan krävas för att följa upp etappmålet, samt
- ange hur etappmålet ska följas upp och vilken myndighet som bör ansvara för att så sker.

Generationsmålets ingående delar är övergripande för alla miljö-kvalitetsmål och är avsedda att säkerställa att tvärssektoriella frågor integreras i miljömålssystemet.

Generationsmålets ingående delar ska:

- beaktas vid utformandet av förslaget till strategi med etappmål, styrmedel och åtgärder,
- vara utgångspunkter vid analys av behov av etappmål, samt
- beaktas i den konsekvensanalys som görs inom uppdraget.

Om förslagen innebär kostnadsökningar eller intäktsminskningar för staten, kommuner eller landsting ska Naturvårdsverket föreslå finansiering.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Mattis Loberg

Kopia till

Statsrådsberedningen SAM
Justitiedepartementet PO
Försvarsdepartementet SSK
Socialdepartementet SFÖ
Finansdepartementet BA
Landsbygdsdepartementet JFS, ELT och LB
Näringsdepartementet FIN, ENT och RT
Kulturdepartementet KA
Rikspolisstyrelsen
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Samverkansorganet i Dalarnas län
Samverkansorganet i Jämtlands län
Samverkansorganet i Västerbottens län
Statens fastighetsverk
Sametinget
Skogsstyrelsen
Statens jordbruksverk
Havs- och vattenmyndigheten
Miljömålsberedningen
Statens energimyndighet
Sveriges geologiska undersökning
Tillväxtverket
Riksantikvarieämbetet
Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)